

○ سیاست ها و خط مشی های اعتباری

سیاست های اعتباری بانک پاسارگاد سالیانه بر اساس دستورالعمل اعطای تسهیلات و صدور ضمانت نامه، حدود اختیارات، اخذ اطلاعات اعتباری و وصول مطالبات سالانه، توسط اداره سیاست ها و نظارت اعتباری تدوین و پس از بحث و بررسی در کارگروه دستورالعمل ها و اخذ رهنمود هیأت مدیره محترم از طریق مدیریت امور اعتبارات به واحدها ابلاغ می گردد. این سیاست ها ضمن تأکید بر لزوم اعطای تسهیلات/تعهدات به مشتریان مطابق ضوابط و مقررات اعمال شده از سوی بانک مرکزی ج.ا.ایران، به منظور کاهش ریسک های مترتب، نرخ های سود، انواع عقود، بخش های اقتصادی، حدود اختیارات، وثائق قابل قبول، نوع و مدت بازپرداخت تسهیلات و تعهدات بانکی، سیاست های وصول مطالبات و سیاست های نظارتی و به طور کلی مدیریت پرتفوی اعتباری و تحلیل کیفیت دارایی ها را مشخص می کند. به هر ترتیب ظرفیت اعتباری مشتری با بهره گیری از گزارش های اطلاعاتی و کارشناسی تهیه شده، تعیین می شود.

واحدهای اجرایی مدیریت ریسک اعتباری

علاوه بر ارکان اعتباری (شامل هیأت مدیره، هیأت عامل، مرکز، مناطق، ادارات امور شعبه ها و شعبه)، می توان از واحدهای اجرایی مختلفی شامل امور اعتبارات و امور بانکداری شرکتی نام برد.

○ حدود اختیارات سطوح مختلف سازمانی برای تصویب تسهیلات و تعهدات

حدود اختیارات ارکان اعتباری با توجه به نوع تسهیلات، ریسک های اعتباری مرتبط با متقاضی، ریسک کل پرتفوی و انواع وثایق توسط اداره سیاست ها و نظارت اعتباری تدوین و پس از تصویب هیأت مدیره محترم در دسترس ارکان اعتباری قرار می گیرد. پس از تشکیل و تکمیل پرونده مشتریان از هر حیث توسط شعبه ها، با رعایت ضوابط، مقررات و دستورالعمل های بانک، بر اساس جدول حدود اختیارات، مراتب را در رکن اعتباری مربوطه مطرح و در این رابطه تصمیم گیری می گردد.

○ میزان پذیرش ریسک اعتباری

میزان پذیرش ریسک اعتباری در بیانیه اشتباهی ریسک در قالب سنجه های مرتبط با این نوع ریسک و با توجه به دستورالعمل محاسبه سرمایه نظارتی و کفایت سرمایه موسسات اعتباری تبیین شده است.

- میزان و وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات به تفکیک گروه های مختلف مشتریان، بخش های اقتصادی، مناطق جغرافیایی و نظایر آن
- به تفکیک نوع مشتری

۱۳۹۸/۱۲/۲۹			۱۳۹۹/۱۲/۳۰			
خالص	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول	مبلغ ناخالص	خالص	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول	مبلغ ناخالص	
۲۲,۸۲۸,۵۶۷	(۸,۹۳۹,۰۰۹)	۳۱,۷۶۷,۵۷۶	۳۱,۱۸۲,۶۴۶	(۶,۹۸۵,۰۵۵)	۳۸,۱۶۷,۷۰۱	مشتریان حقیقی
۱,۰۰۶,۸۴۰,۹۱۳	(۶۴,۵۸۰,۸۱۳)	۱,۰۷۱,۴۲۱,۷۲۶	۱,۷۲۱,۵۶۶,۸۲۳	(۱۰۴,۳۸۷,۷۲۷)	۱,۸۲۵,۹۵۴,۵۵۰	مشتریان حقوقی
۱,۰۲۹,۶۶۹,۴۸۰	(۷۳,۵۱۹,۸۲۲)	۱,۱۰۳,۱۸۹,۳۰۲	۱,۷۵۲,۷۴۹,۴۶۹	(۱۱۱,۳۷۲,۷۸۲)	۱,۸۶۴,۱۲۲,۲۵۱	جمع

- به تفکیک بخش اقتصادی

تعهدات بابت ضمانت ها		سرمایه گذاری ها		تسهیلات اعطایی		یادداشت
۱۳۹۸/۱۲/۲۹	۱۳۹۹/۱۲/۳۰	۱۳۹۸/۱۲/۲۹	۱۳۹۹/۱۲/۳۰	۱۳۹۸/۱۲/۲۹	۱۳۹۹/۱۲/۳۰	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میزان تسهیلات/تعهدات بر اساس بخش های اقتصادی
۶۰,۳۸۳,۷۸۶	۹۰,۵۸۶,۳۱۸	۴,۳۲۷,۴۰۲	۴,۳۸۸,۱۹۲	۵۲۳,۷۵۸,۳۸۸	۸۲۳,۹۵۴,۱۶۲	۵۹-۳-۸-۱-۱
-	-	-	-	۴۹,۱۸۷,۸۱۴	۲۶,۹۲۴,۰۱۶	صنعت
۷۸,۳۲۳,۷۶۷	۱۶۹,۹۲۰,۵۸۳	۵,۱۲۳,۹۷۶	۱۱,۵۰۱,۰۰۰	۱۳۱,۰۱۳,۹۸۲	۳۳۴,۶۸۶,۳۲۹	مسکن و ساختمان
۱۶۱,۳۵۹,۶۳۱	۲۴۱,۹۱۶,۹۷۲	۱۵,۳۴۰,۳۵۴	۱۵,۳۳۱,۰۴۳	۳۱۶,۲۲۳,۶۰۲	۴۹۹,۷۱۷,۶۵۲	پارکینگ
۴۶۴,۸۶۹	۵,۶۷۵,۶۱۹	-	-	۷۰۲,۹۶۲	۸۸۲,۰۸۶	خدمات
-	-	-	-	۳۳۱,۶۳۳	۲۰,۱۵,۹۱۲	کشاورزی
۲۶,۷۹۷,۳۵۵	۶۶,۹۵۸,۸۵۶	-	-	۱۰۱,۸۷۱,۹۱۷	۱۷۵,۹۲۱,۰۸۲	سایر
۳۳۱,۳۱۵,۴۰۸	۵۷۰,۵۸۳,۳۵۰	۲۴,۸۰۰,۷۲۲	۳۱,۲۲۰,۲۳۵	۱,۱۰۳,۱۸۹,۳۰۱	۱,۸۶۴,۱۲۲,۲۵۱	جمع
۳۳۱,۳۱۵,۴۰۸	۵۷۰,۵۸۳,۳۵۰	۲۴,۸۰۰,۷۲۲	۳۱,۲۲۰,۲۳۵	۱,۱۰۳,۱۸۹,۳۰۱	۱,۸۶۴,۱۲۲,۲۵۱	میزان تسهیلات/تعهدات بر اساس داخلی و خارج از کشور:
-	-	-	-	-	-	داخل کشور
-	-	-	-	-	-	خارج کشور
۳۳۱,۳۱۵,۴۰۸	۵۷۰,۵۸۳,۳۵۰	۲۴,۸۰۰,۷۲۲	۳۱,۲۲۰,۲۳۵	۱,۱۰۳,۱۸۹,۳۰۱	۱,۸۶۴,۱۲۲,۲۵۱	جمع

* لازم به توضیح اینکه تسهیلات تماماً در داخل کشور اعطای شده است.

شرح	۱۳۹۹/۱۱/۳۰	۱۳۹۸/۱۱/۲۹
	میلیون ریال	میلیون ریال
تسهیلات		
خوررو و قطعات	۲۶۲,۳۲۰,۰۰۰	۱۶۶,۷۴۷,۵۰۴
صنایع معدنی و فلزی	۲۲۲,۴۸۸,۵۸۵	۱۴۷,۷۲۱,۱۶۷
صنایع پتروشیمی، شیمیایی و فرآورده های نفتی	۲۷,۴۹۲,۳۷۰	۲۲,۷۸۲,۹۲۲
غذایی و دارویی	۵۲,۳۷۹,۹۸۰	۳۳,۳۹۶,۰۹۲
انرژی	۱۱۹,۷۲۵,۶۶۴	۷۶,۱۰۵,۳۵۱
پیمانکاری	۲۴,۸۹۷,۱۲۵	۲۸,۵۲۹,۵۰۷
مخابرات، رایانه و صنایع وابسته	۱۴,۱۶۵,۷۱۰	۹,۵۱۳,۱۷۰
واسطه گری مالی	۲۱,۱۵۵,۶۹۵	۲۶,۱۶۱,۴۱۳
سایر	۱۸,۷۰۷,۱۳۴	۱۱,۸۹۱,۴۶۱
جمع تسهیلات	۸۲۳,۹۵۲,۱۶۳	۵۲۳,۷۵۸,۳۸۷
سرمایه گذاری ها		
خوررو و قطعات	-	-
صنایع معدنی و فلزی	-	۹,۵۱۵
صنایع پتروشیمی، شیمیایی و فرآورده های نفتی	-	-
غذایی و دارویی	-	-
انرژی	۴,۲۶۰,۸۴۹	۲,۲۰۰,۵۲۲
پیمانکاری	-	-
مخابرات، رایانه و صنایع وابسته	-	-
واسطه گری مالی	-	-
سایر	۱۲۷,۴۲۲	۱۲۷,۴۲۲
جمع سرمایه گذاری ها	۴,۲۶۸,۱۹۲	۴,۲۳۷,۴۰۲
تعهدات		
خوررو و قطعات	۱۸,۱۱۷,۳۶۳	۱۲,۰۷۶,۷۵۷
صنایع معدنی و فلزی	۳,۹۰۷,۹۵۳	۳,۲۷۱,۵۸۵
صنایع پتروشیمی، شیمیایی و فرآورده های نفتی	۲۳,۱۳۸,۳۰۰	۲۲,۰۸۹,۶۰۵
غذایی و دارویی	۵,۲۳۵,۱۷۹	۳,۶۲۳,۰۲۷
انرژی	۷,۲۳۶,۹۰۵	۴,۸۳۰,۷۰۳
پیمانکاری	۱۲,۵۸۷,۹۲۸	۹,۰۵۷,۵۶۸
مخابرات، رایانه و صنایع وابسته	۱,۸۱۱,۷۲۶	۱,۲۰۷,۶۷۶
واسطه گری مالی	۲,۶۲۳,۳۵۲	۲,۲۱۵,۳۵۱
سایر	۲,۷۱۷,۵۸۹	۱,۸۱۱,۵۱۳
جمع تعهدات	۹۰,۵۸۶,۳۱۷	۶۰,۳۸۳,۷۸۵
جمع	۹۱۸,۹۲۸,۶۷۲	۵۸۸,۲۷۹,۵۷۲

○ فرآیند اعتبارسنجی مشتریان

با مراجعه مشتری به شعبه و ارائه درخواست دریافت تسهیلات، از وی مدارک اولیه شامل مدارک احراز هویت و مجوزات کسب و کار و اطلاعات و مدارک مالی و ... اخذ می گردد. سپس شعبه پس از بررسی مدارک و انجام استعلام های لازم متناسب با حدود اختیارات اخذ گزارش اطلاعات اعتباری ایشان را به واحد مربوطه ارسال و یا در شعبه گزارش را تهیه می نماید. واحد مرتبط با مراجعه حضوری به محل فعالیت مشتری اقدام به تهیه گزارش اطلاعاتی و اعتبارسنجی نموده و نتیجه آن را به شعبه ارسال می نماید. براساس حدود اختیارات واحد مربوطه با توجه به مدارک و مستندات و نتیجه گزارش اطلاعاتی و اعتبارسنجی در دسترس اقدام به سنجش اعتبار مشتری می نماید. مدارک موردنیاز در مورد تقاضای تسهیلات نیز شامل درخواست کتبی مشتری، برگ درخواست عقد مربوطه، یک نسخه فرم تکمیل شده گزارش اعتبارسنجی (حسب مورد گزارش اطلاعاتی/کارشناسی) دارای اعتبار زمانی، یک نسخه پرسشنامه تکمیل شده، مدارک هویتی و شناسایی

(شناسنامه، کارت ملی)، اساسنامه، شرکت نامه، روزنامه رسمی با آخرین تغییرات، تصویر پروانه یا مجوز کار، رتبه بندی شرکت های ساختمانی و مقاطعه کاری، کارت بازرگانی و برای شرکت های تولیدی پروانه بهره برداری، صورت های مالی دو سال آخر حسابرسی شده و اظهارنامه مالیاتی ارائه شده به وزارت امور اقتصادی و دارایی، آخرین تراز آزمایشی ممهور به مهر و امضاء شرکت، استعلام اخذ شده از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سامانه ذینفع واحد و ... است.

نحوه ارسال پیشنهاد به ارکان اعتباری بالاتر به شرح زیر است:

- کلیه پرونده های اعتباری حوزه بانکداری خرد در صورتیکه خارج از حدود اختیارات تفویضی باشد، باید جهت بررسی به ارکان اعتباری بالاتر در حوزه بانکداری خرد ارسال گردد.
- کلیه پرونده های اعتباری حوزه بانکداری کلان می بایست به صورت مستقیم از شعبه ها به مدیریت امور بانکداری شرکتی ارسال گردد.

هر یک از ارکان اعتباری پس از تحلیل و بررسی درخواست های مشتریان، نسبت به تصمیم گیری اقدام خواهد نمود. در نهایت مصوبه مربوطه برای اجرا به شعبه های ذیربط ابلاغ خواهد شد.

○ روش سنجش ریسک اعتباری

علاوه بر کفایت ذخیره گیری، حصول اطمینان از رعایت حدود نظارتی مقرر بانک مرکزی برخی شاخص های مورد ارزیابی به شرح ذیل می باشند:

- نسبت مطالبات غیر جاری به خالص تسهیلات اعطایی سهم هر طبقه از مطالبات غیرجاری (به تفکیک سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول) به کل تسهیلات
- نسبت ذخیره مطالبات مشکوک الوصول (مجموع و به تفکیک) به مطالبات غیرجاری
- نسبت ذخیره مطالبات مشکوک الوصول به کل تسهیلات
- میزان مطالبات غیر جاری
- دارایی های موزون به ریسک اعتباری
- مواردی چون زیان کل احتمالی درحوزه های پرتفوی تسهیلات جاری و غیرجاری، مطالبات از بانک ها و

موسسات اعتباری و ...

- متوسط رتبه پرتفوی اعتباری بانک
- میزان وصول مطالبات غیر جاری

○ روش های کاهش ریسک اعتباری

از جمله موارد بررسی شده در حوزه ریسک اعتباری می توان به آزمون بحران اشاره نمود که هر شش ماه یکبار انجام می گیرد. همچنین علاوه بر کفایت ذخیره گیری و حصول اطمینان از رعایت حدود نظارتی مقرر بانک مرکزی، برخی شاخص ها مثل سهم هر یک از مطالبات غیر جاری به کل تسهیلات و ... به صورت مستمر پایش می شوند. بانک پاسارگاد با استفاده از روش های ذیل سعی در کاهش ریسک اعتباری دارد:

- بهره گیری از سامانه اعتبارسنجی داخلی بانک و تعیین حد اعتباری برای مشتریان
  - محدود کردن اختیار ارکان اعتباری با تعیین جدول حدود اختیارات
  - استفاده از سامانه استعلام بانک مرکزی
  - پذیرفتن وثایق با نقد شوندگی بالا
  - ارزیابی وثائق توسط کارشناسان رسمی دادگستری
  - ایجاد انگیزه برای همکاران جهت وصول مطالبات
  - ارائه ملاحظات پیشگیرانه در همایش های سراسری سه ماهه شعبه ها و صدور بخشنامه ها و دستورالعمل ها
- از طریق مدیریت های بازرسی و حسابرسی داخلی و اعتبارات جهت رعایت بهداشت اعتباری
- میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری
- میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری دارایی های بانک مبلغ ۱۲۸,۴۱۰,۱۰۵ میلیون ریال می باشد.

۱۳۹۸/۱۲/۲۹	۱۳۹۹/۱۲/۳۰	یادداشت
میلیون ریال	میلیون ریال	جمع دارایی های موزون به ریسک اعتباری
۸۵۹,۶۳۹,۹۶۵	۱,۶۰۵,۱۲۶,۳۰۷	ضریب (درصد)
۸٪	۸٪	سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک اعتباری
۶۸,۷۷۱,۱۹۷	۱۲۸,۴۱۰,۱۰۵	

- معیار دریافت وثائق برای ارقام در معرض ریسک اعتباری
- اخذ وثایق و تضامین به نحوی که تامین کافی را برای تسهیلات و یا تعهدات ایجاد نماید باید متناسب با نتایج حاصل از سیستم رتبه بندی داخلی باشد. عوامل موثر در تعیین وثیقه عبارتند از: شخصیت مشتری، کسب و کار مشتری و شرایط اقتصادی.
- انواع وثائق مورد قبول بانک شامل سپرده های سرمایه گذاری، اوراق مشارکت/ گواهی سپرده، وثیقه ملکی، سهام، سفته با ضامنین معتبر، سفته و چک ناشی از معاملات تجاری، ضمانتنامه های صادره توسط صندوق ضمانت صادرات ایران و صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک، چک، اموال غیرمنقول در قبال خطراتی همچون آتش سوزی، انفجار، صاعقه، سیل، زلزله، طوفان، ضایعات باران و برف و سقوط هواپیما و بالگرد بیمه می شوند. همچنین با توجه به اهمیت ارزش وثایق به دلیل احتمال کاهش ارزش در طول زمان باید وثایق به طور ادواری مورد ارزیابی قرار می گیرند.
- سازو کارهای کنترل و پایش ریسک اعتباری
- ارائه گزارش های مستمر به هیات عامل و هیات مدیره بانک از طریق امور اعتبارات، اداره مدیریت ریسک و همچنین از طریق ساختارهایی همچون کارگروه عالی مدیریت ریسک، کمیسیون وصول مطالبات و ... صورت می پذیرد. نتیجه پایش ها و اقدامات لازم جهت کاهش ریسک در همایش های فصلی به همکاران صف و ستاد ارائه می گردد.

از جمله شاخص‌های پایش می‌توان به نسبت مطالبات غیرجاری، نسبت کفایت سرمایه و میزان ذخایر اختصاصی و عمومی (براساس دستورالعمل طبقه بندی دارایی‌ها) اشاره نمود. پودمان ریسک اعتباری سامانه راهکار جامع مدیریت ریسک (ERM^۱) نیز در این راستا در حال طراحی و پیاده سازی می‌باشد و با تکمیل پرونده‌ها در سامانه اعتبارسنجی طراحی شده در قالب نرم افزار ERM نیز ارزیابی دقیق تری از سبد اعتباری کل بانک در اختیار داشت.

از سوی دیگر فرایندهای اعتباری و مدیریت ریسک آن‌ها از طریق اداره سیاست‌ها و نظارت اعتباری، امور طرح و برنامه (سازمان و روش‌ها)، اداره حسابرسی داخلی، کارگروه فرعی مدیریت ریسک اعتباری و کارگروه عالی مدیریت ریسک و با استفاده از نتایج ارزیابی عملکرد شعبه‌ها، ارکان اعتباری و سیستم‌های مدیریت ریسک مورد ارزیابی و بازبینی قرار می‌گیرد. حدود اختیارات سالانه بازنگری می‌شوند.

○ نحوه مدیریت تسهیلات غیرجاری و میزان ذخایر مربوط به آنها

در بانک پاسارگاد جهت رعایت اصل بازدارندگی در زمینه تسهیلات غیرجاری در هنگام پرداخت تسهیلات در اخذ وثائق ارزنده و سهل‌البیع دقت کافی اعمال می‌گردد. همچنین سیاست‌های کاهش میزان مطالبات غیرجاری و نحوه برخورد با آنها از سوی مدیریت امور اعتبارات ابلاغ می‌شود. در صورت غیرجاری شدن تسهیلات، اقدامات لازم جهت وصول مطالبات ابتدا توسط شعبه، در مرحله بعد توسط اداره پیگیری و وصول مطالبات معوق و در نهایت توسط امور حقوقی صورت می‌پذیرد و از طریق راهکارهای قانونی نسبت به بازگشت مطالبات بانک اقدام می‌گردد.

در پایان با توجه به روزآمد شدن ضوابط ناظر بر مدیریت ریسک اعتباری در بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی از طریق بانک مرکزی که با عنایت به تغییر و تحولات ایجاد شده در فضای کسب و کار بانکی خاصه در ضوابط و مقررات ابلاغی از جمله «آیین نامه نظام سنجش اعتبار» و «آیین نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری» طی سنوات اخیر انجام شده است، ارتقا و بهبود چارچوب مدیریت ریسک اعتباری متناسب با اقتضات و شرایط، ضروری است و بانک پاسارگاد بهبود چارچوب مدیریت ریسک اعتباری با عنایت به تغییرات مذکور و تسهیل فرآیندهای مرتبط با اعطای تسهیلات، ایجاد تعهدات و وصول مطالبات غیرجاری با عملیاتی شدن کامل سامانه‌های موضوع آیین نامه مذکور را در دستور کار خود دارد.